

МІФОПОЕТИЧНЕ ТЛО

Найглибші шари в українській культурі несуть пам'ять про загальнослов'янську та навіть про спільну індоєвропейську давнину. Історія склалася так, що Україна, як і Слов'янщина в цілому, належить в Європі до "зони мовчання", яка охоплює територію між грецьким і італійським Півднем та німецькою Північчю. В цій зоні не залишилося письмових пам'яток, які б зафіксували для нащадків міфи та інші тексти, безпосередньо пов'язані з найархаїчнішими структурами свідомості. Рештки глибокої старовини живі й сьогодні, хоча сенс їх давно втрачений. Однак розвиток гуманітарної науки в ХХ ст. дозволив прочитати тексти, закодовані в уламках фраз і зворотів, образів і сюжетів, збережені в обрядах і звичаях, заклинаннях і піснях, вишивках рушників та малюнках на яйцях-писанках, у дитячих іграх і діалектах.

Трипільська кераміка IV тис. до н.е.

музеїв та приватних колекцій. Чи була то культура наших предків? Істотно, що ця культура згасла задовго до масового розселення слов'ян чи їх предків на наших теренах. Тим не менш, цілком можливо, що деякі локальні риси української культури успадковані прийшлими слов'янами від нащадків трипільців (наприклад, звичай яскраво розмальовувати внутрішній простір хат на Поділлі). Безсумнівно, що місцеве населення було асимільоване прийшлими слов'янами. Однак вважати Трипільську культуру прямою попередницею слов'янства чи то взагалі «протоукраїнською» немає підстав.

Українські писанки і фрагменти розписів

З якої давнини тягнуться культурні релікти, що потрапили і до нашого вжитку? Поза всяким сумнівом, аж від тих часів, коли народи індоєвропейської мовної сім'ї становили ще одну мовно-етнічну групу.

На теренах сучасної України в VI–III тис. до н.е. існувала загадкова, блискуча культура, яку за місцем розкопок називають Трипільською. Вишукані пам'ятки Трипільської культури прикрашають зали сучасних

Статуетка з трипільського поселення

Слов'янські етноси – носії слов'янських діалектів – надійно ідентифікуються з археологічними культурами лише з V ст. н.е. Прив'язування різних слов'янських груп до

Український рушник і фрагменти вишивки